

Dissertatio inauguralis anatomica de peritonaei diverticulis illisque imprimis quae per umbilicum et lineam albam contingunt ... : quam praeside Henrico Augusto Wrisberg ... pro gradu doctoris medicinae rite capessendo die IX. Febr a. 1780 / defendit Wernerus Ernestus Rudolphi.

Contributors

Rudolphi, Werner Ernst, 1756-
Royal College of Surgeons of England

Publication/Creation

Göttingae : Typis Barmeieri, 1780.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/ndjwjrn>

Provider

Royal College of Surgeons

License and attribution

This material has been provided by This material has been provided by The Royal College of Surgeons of England. The original may be consulted at The Royal College of Surgeons of England. where the originals may be consulted. This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

**wellcome
collection**

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

DISSERTATIO INAUGVRALIS ANATOMICA
DE
PERITONAEI DIVERTICVLIS
ILLISQVE IMPRIMIS
QVAE PER VMBILICVM ET LINEAM ALBAM
CONTINGVNT.

QUAM
PRAESIDE
HENRICO AVGVSTO WRISBERG

PHIL. ET MED. DOCT.
MEDIC. ANAT. ATQVE ART. OBSTR. PROF. P. O.
SOC. REG. SCIENT. SODALI,

PRO
GRADV DOCTORIS MEDICINAE
RITE CAPESSENDO

DIE IX. FEBR. A. 1780.

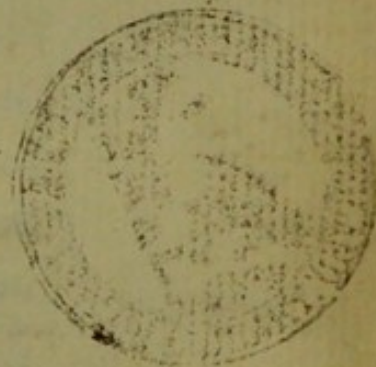
DEFENDIT

WERNERVS ERNESTVS RVDOLPHI
BEROLINENSIS.

Göttingae, Typis BARMELERI.

1780.

DISSERTATIO IN ANATOMIA

DE

PERITONAEI DIVERSTICVLIS

ILLISQVE IMPRIMIIS

QVAE PER AMBULICVM ET LIBRAM ALBAM

CONTINGVNT

QVAE

PERITONAEI

HENRICO AVGVSTO WRISBERG

PHIL. ET MED. DOCT.

MEDIC. KNAY. ATQVE ANAT. GENTR. PROF. P. O.

SOE. REG. BOHEM. SOCIAT.

PRO

GRADU DOCTORIS MEDICINAE

RITE CAPESSENDO

DIE IX FEBR. A. MDCC.

BRVNNO

WERNERVS ERNESTVS RADOLPHI

BRVNNO

Göttingae, Typis BARNHARTI.

1780.

PRAEFATIO.

Cum mihi in elaborando, pro capessendis Doctoris medici honoribus, inaugurali specimine, diversae artis medicae partes et disciplinae, ex quibus, ut legibus semel sancitis et consuetudini satisfacerem, thema seligerem, percurrendae essent, facile animum studiumque prae reliquis in se traxit Anatome, quae, ut uberiore observandi occasione, largioribus divitiis, et novitatis gratia, ita manifestiore in genus humanum promanante utilitate et commodis, sese quam maxime omnibus commendabit.

Vix vero ac ne vix quidem mihi in studio anatomico tironi licuisset quidquam seligere, quod materiei dignitate aequae quam rei novitate lectoribus placuisset, nisi fidelissimus meus Praeceptor Illustris WRISBERGIUS, cuius in me studium, amorem, et benevolentiam in seram usque aetatem veneror, re et consilio me adiuvisset, et observationum fasciculo, ex diviti sua annotationam thesauro, scripto meo succurrisset. Observationes has, non quotidie occurrentes, in ordinem redactas, cum aliis comparatas, interspersisque nonnullis meditamentis et epicrisi Tibi Benevole Lector offero. Aliqua in iis animadvertes, quae non, uti loqui interdum solent, lippis tonsoribusque versatissima sunt, motum peristalticum e. gr. in homine visum, de quo b. HALLERUS jam olim tanquam de re minus frequente loquutus est, rationem peritonaei ad hernias umbilicales, conjunctionem et nexum umbilici cum cute, quam particulam jam tetigit Clar. BUCHHOLZ, et varia alia. Uberiorem citatorum copiam, dedita opera afferre noluimus, ne opusculum praeter necessitatem mole cresceret, quod solas observationes ab ipsa natura mutuatas continere debebat. Vale.

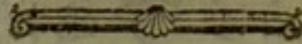

OBSERVATIONES ANATOMICAE
DE
PERITONAEI DIVERTICVLIS,
QVAE
PER LINEAM ALBAM CONTINGVNT.

---

§. I.

Quaelibet trium maiorum corporis animalis cavitationum, *cranium* inquam, *thorax*, et *abdomen* suo proprio ex interiore superficie cingitur involucro, *dura* nempe *meninge*, *pleura*, et *peritoneo*: quae, ut variis in his cavitatibus comprehensis, externam subministrant tunicam, sic per varios recessus, rimas, sinus et latibula prorumpunt, et *processus* quosdam, uti dicuntur, formant, et *diverticula*.

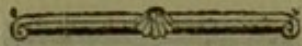

§. II.

Nullum sane horum involucrorum pluribus locis ex cavo suo elabi, et continuationes formare solet, quam *peritonaeum*, totidemque fere herniarum speciebus originem praebentes, inter quas illae procul dubio frequentissimae et vulgatissimae sunt, cunctis fere chirurgis notissimae, quae per foramen umbilici, per annulum, et sub fallopii ligamento contingunt. Veram autem hiatusum illorum abdominis rationem, et peritonaei ad margines aperturarum applicationem, eiusdemque in hernioso statu mutationem, cum non semper talem in modum satis intelligant et cognoscant plerique operatores, operae pretium esse duxi, aliquot observationibus, quas mihi *Illustris WRISBERGIVS Praeceptor meus fidelissimus*, frequenti Anatomes usu comprobatas, benevole concessit, hanc particulam paullo exactius examini subiicere, et in illorum imprimis processuum naturam accuratius inquirere, qui per lineam albam muscutorum abdominalium fiunt, et qui ad cognoscendas umbilicales hernias admodum necessarii sunt.

§. III.

Grave sane malum est, cuilibet animanti sexuique, sequiori vero praecipue molestum, si hiatus ille abdominis, qui vasa umbilicalia transmittit, exacte non clausus est, ut peritonaeum cum variis viscerum abdominalium partibus, ventriculo, liene, hepate, omento, colo, et
in-

intestinorum tenuium variis frustis elabi, et hernias sic dictas umbilicales gignere possit. In animantibus brutis, praeternaturalis haec umbilici dilatatio frequentius occurrit, ex nixu procul dubio viscerum, quem horizontalis situs faciliorem reddit, versus locum debilem valentiore. In hominibus autem aequae quam brutis, nisi malum congenitum fuerit, ut plerisque in casibus esse solet, ex perversa relictī funis frustuli tractatione originem ducere, saepe a nobis observatum est.

Cum itaque ad melius intelligendam peritonaei in perfectis exomphalis expansionem, umbilici ratio necessaria nobis esse videatur, praemissa lineae albae, quoad externam faciem in statu naturali descriptione, aliquot herniarum umbilicalium observationes subnectemus.

§. IV.

Primaria lineae albae origo, ex decussatione fibrarum tendinearum abdominis musculorum repetenda est, quare in ea quoad anteriorem superficiem, describenda, harum decussationum praecipue ratio habenda.

- 1°.) Musculus obliquus externus s. maior v. descendens illas fibras musculares, quae costis superioribus inseruntur, et cum pectorali maiori dentationes formant, in margine thoracis in tenuem aponeurosin mutat, cuius fibrae oblique descendendo in confluxu cartilaginis

ginis costae septimae ex quolibet latere, ubi ultimae sterni parti adhaerent, supra processum xyphoidem versus se invicem accedunt, et decussantur, ubi etiam remotissima lineae albae origo quaerenda est: in hunc etiam locum in variis cadaveribus, quin in pluribus, ex infimo pectorali maiore fibrae implantantur. Cartilagini ensiformi non adhaeret haec lineae albae pars, sed eidem solummodo incumbit, et in pinguis simis subiectis, multum adipis subiacentis translucet. Tenuem ab initio aponeurosin efficit, quae vero mox aliquantisper increfcit, dum aliquot fasciculi tendinearum fibrarum ab extrema cartilagine primae secundaeque costae spuriae arcu facto reclinantur, versus superiora ascendunt, et cum similibus ex altero latere venientibus decussando coniunguntur.

2do.) Ita ex toto inferiore omnium costarum spuriarum ambitu, fibrae in lineam albam descendere pergunt, usque ad illum locum, ubi umbilicus lineam albam perforat. Fasciculi illi sensim fiunt eo robustiores, quo inferiores, ut tamen ubique aliquot fissuris, per quas subiacens obliquus inferior pellucet, et foraminibus, pro vasorum transgressu, perforati sint. In media circiter, inter processum xyphoidem et umbilicum parte, robustum quoddam raphe eminent, quo in loco decussatae fibrae tendineae cum aliis crassioris cellulosae intermiscuntur, et longum crassumque illud raphe formant. 3^{tio}.)

3to.) In multis sane locis his fibris descendentes intermixtas videbis fibras ascendentes, quae originem fumunt a confluxu aponeuroseos obliqui maioris, et tenui expansione tendinea obliqui minoris. Ex illo enim in utroque latere loco multiplices fasciculi mox crassiores mox teneriores a consueto itinere fibrarum secedunt, et ascendendo progrediuntur, donec multiplici ratione fibris descendentes intertexti, in linea alba desinant.

4to.) Circa umbilicum singulari modo hae tendineae fibrae contorquentur. Ex descendentes enim multae umbilicum, ex cute, cellulosa quadam tela, reliquiis vasorum, et aliqua peritonaei continuatione formatum, ita amplectuntur, ut circuli in modum ex dextro latere in sinistrum, et v. v. dirigantur, ex ascendentes aliae in contrariam partem tam arte sibi adhaerent, ut exiguum, imo in multis casibus nullum interfit intervallum, per quod olim umbilicalia vasa ex fune abdomen penetravere. In multis utriusque sexus cadaveribus hanc stricturam non tam arctam angustamque inveni, quin notabili ambitu laxior et mollis cellulosa intercederet, ex qua differenti laxitate herniarum umbilicalium origo praecipue repetenda esse videtur.

5to.) Infra umbilicum versus ossa pubis, fibrarum ascendentes descendentesque decussatio longe fit frequen-

B

quen-

quentior, firmior, strictior, et minoribus longe intervallis praedita, exceptis nonnullis oblongis hiatibus, et vasorum transmittendorum diverticulis. Raphe itaque ab umbilico denuo incipiens, crassius validiusque est ac in superiore loco, in media vero parte sensim extenuatur, et in plenariam abit planitiem ad pubem usque: Elegantius vero cogitari nihil potest, quam fibrarum tendinearum in hac lineae albae parte divaricationes, decussationes, et intertextus. Omnibus itaque in statu naturali apparentibus, tum in loco, quem vasa umbilicalia transeunt, tum superius versus thoracem, et inferius versus pubem, nullibi dehiscunt illi fibrarum tendinearum fasciculi, ut nec subiacens peritoneum transluceat, nec elabendis abdominis contentis locus praebetur opportunus.

§. V.

Primam memorabilis herniae ventralis duplicis observationem Ill. WRISBERGIVS consignavit ex cadavere puellae 5. annorum variolis d. 16. Dec. 1766. extinctae, et theatro anatomico traditae. Praeter varia momenta, morbi variolosi effectus causasque illustrantia, quorum tamen recensum lectores hic non expectabunt, notatu dignum fuit phaenomenon, quod duplex adesset hernia. Prior erat rotundus in pinguissima puella colliculus, pugni magnitudine super umbilicum elevatus. Cutis nitore ibidem reliqua pellis loca superabat, tensa talem in modum, ut
plicae

plicae olim ab umbilico residuae plane evanuerint, una vero vel altera variolarum pustula effloruerat. Ventralem herniam hunc tumorem comprehendere, facile augurari poteramus, quales vero viscerum abdominalium partes subessent, cum certitudine nemo asserere poterat. Altera elevatio paullo altior, infra cordis scrobiculum haerens paullo erat minor: inter utramque vero latus, distinctusque fulcus intercedebat. Ut nihil omitteretur, quod ad illustrationem peritonaei diverticuli in utraque hernia conferre posset, cadaver antea per carotidem dextram cera rubro colore tincta repletum est.

§. VI.

Aperto abdomine omnia intestina aere summum in modum turgentia apparuere, caeterum respectu situs pleraque, exceptis herniis, in naturali statu deprehendebantur, et halitus feri abdominalis, non obstante summa corruptione variolosa, naturalem spargebat odorem. Omentum in sinistra hypogastrii regione, ad profundissimam musculi iliaci interni partem descenderat, ibidemque firmiter accretum, ut cultri ope interiacens stricta cellulosa separari debuerit. De hac adhaesione id caeterum mirati sumus, mutationem omenti, quam cum in situ, tum in conformatione annotayimus, minime fuisse impeditam, et procul dubio ferius ortam esse hernia ipsa. Magna pars omenti gastrocologici ex parte intestini coli in funiculum contorta, et peculiarem anulum musculorum abdominis,

cartilaginem xyphoidem inter et verum umbilicum, in superiore itaque lineae albae parte ingrediebatur. Distabat illud foramen 4. pollices ab umbilico, et unicum ab osse vel cartilagine xyphoide.

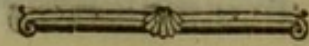
§. VII.

Annulus ille herniosus, quem, ut ab altero melius distinguamus, superiorem appellare volumus, 3. poll. circiter habebat latitudinem, similemque fere longitudinem, profunditas dimidium pollicis vix excedebat, ut stilum pariter admitteret. Margines huius annuli, seu potius foraminis, quod peritonaeum et lineam albam transiit, fibris tendineis circumducti erant, in modum foraminis illius in diaphragmate, per quod transit vena cava, vel uti in umbilico: Fibrae hae quodammodo regulariter textae, et ad maius robur obtinendum diversimode inter se erant convolutae. Cutis, quae hunc locum tegebat, nondum integerrime erat coalita, sed ad magnitudinem crassitiei culmi straminei adhuc hiabat, obtectum tamen hoc foramen crassa quadam et indurata fere gelatina. Omentum, quod ad longitudinem $\frac{3}{4}$. poll. in foramen processus ingressum est, inter cutem et lineam albam, musculorum abdominalium utriusque parti firmiter adhaerebat, ut separari ab illis partibus non nisi cultelli ope posset. Ex hepate simul ascendebat notabilis surculus arteriosus, propaginis hepaticae, et cum protrusa omenti parte per foramen egrediebatur, cutem inter et abdominis musculos de
hi-

hiscebat, pluribus anastomosibus cum ramis mammariis et epigastricis coniunctus.

§. VIII.

Alter tumor vera fuit omphalocele, locus enim quem vasa umbilicalia transeunt, quique, si praeternaturalis status nullam mutationem attulerit, arcta fibrarum lineae albae tendinearum strictura, mediante cellulosa tenaci oclusus esse solet, et cui peritoneum accretum est, amplo foramine hiabat, integrum pollicem lato. Cum contenta, quae hic faccus continebat aperto abdomine reducere et examini subiicere vellem, fortissime accretam deprehendi magnam intestinorum tenuium partem, ut eam ob causam ab anterioribus, nempe a cute, incipiendo herniam lustrare visum fuerit. In cute ipsa, praeter tenuitatem, glabrum nitorem, et summam pelluciditatem, quam ab expansione obtinuerat, nihil attentionem merebatur, quare cauta manu separata, et in quatuor lacinias divisa et reclinata, elegantissimum peritoniaei diverticulum, herniae faccum formans intueri potui. Nudum peritoneum ad pugni magnitudinem distentum, et per annulum umbilicalis foraminis protrusum, nudae cuti subiacebat. Nitido spectaculo vasa intestinorum egregie repleta, per tenue et pellucidum translucebant peritoneum, licet ipsa intestina firmiter peritoneo adhaererent. Annuli margines circularem ambitum formantes, ex robustis lineae albae tendineis fibris fabrefacti, in notabilem duritiem iam transierant, ut muta-

tionem tum in angustius, cum in amplius spatium vix admitterent. Peritonaei conditio in superiore tumore, huic perfecte erat similis, quod deinceps melius patuit, cum resectis integris thoracis et cavi abdominis a pube ad claviculas integumentis, ex interiore abdominis superficie herniarum cavitates lustrarem; profundas enim patinas formabant in omni ambitu peritoneo obductas, quod distorsis, et a se invicem diductis musculorum abdominalium tendinibus, qui lineam albam componunt, egressum, et sensim erumpente omento et intestino in eam amplitudinem expansum est, qua post mortem deprehendimus. Duplicem hanc herniam minime demum post partum ex qualicunque violentia ortam, sed a primo infantis exortu repetendam esse, nostra demonstratione non eget, nam regularis et firmus fibrarum tendinearum in annulis contextus, simplicis cuiusdam violentiae effectus minime esse potuit.

§. IX.

Alteram veri exomphali observationem, multis argumentis praecedenti celebriorem, pariter ex homine desumptam, Illustris WRISBERGIUS ex infante tinctoris cuiusdam *Kellner* sequioris sexus initio Februarii 1767. descripsit, mihi benevole concessit, ut cum publico communicarem.

Nocte inter 1 et 2. diem Februarii naturali partu puella

ella consuetae magnitudinis et ponderis in lucem edita est. Debili vita cum instructa esset, variis excitamentis, quibus vulgo obstetrices utuntur, opus fuit, ut respirationem inchoaret, quam etiam paullo post incepit, et vagitum distinctum edidit, per omnem vero suam 24. horarum vitam semper debilem, languidam, et quasi suspiriosam continuavit. Vita nunc iam semel incepta, obstetrix funem in distantia aliquot, ab umbilicali hernia, pollicum, deligatum resecurit.

Altero mane infantem viventem adhuc vidi, et toto hoc die saepius eundem observavi, varia simul institui pericula, quae, cum ad servandam infantis vitam mihi videbantur idonea, tum ad illustrandam hanc vel illam physiologiae particulam proficua.

Obstupui sane cum ingentem illum cernerem exomphalum, qui rubicundi et sugillati capitis infantilis instar infimo ventri incumbibat, et ex quo egredi quasi umbilici finis videbatur. Non sine difficultate infans respirabat, et debilis arteriarum cordisque pulsatio vix digito animadvertenda. Perpetuo fere somno sepulta iacebat puella, oculos tamen interdum aperuit, sed hoc facto statim vagitum edidit, quo finito, in novum somnum incidit. Uberibus nondum applicatus erat infans, cum accederem: dum vero, immisso in os puellae digito, animadvertēbam, firmiter eam digitum prehendere, et fugere velle, mammis admota est, et revera suxit, sed paullo post abstinuit, nec calidum lac cochlearis opē instillatum
am-

amplius deglutire studuit. Quantum quidem facci herniosi pelluciditas permisit, debilem arteriarum in intestinis pulsationem, nulla autem vasa lactea distinguere potui, nec observare valebat, amicus meus Clar. Doct. TOLLE, qui tunc temporis Professoris munere summa cum laude in theatro Anat. fungebatur. Egregie vero et satis manifeste vidi motum peristalticum in intestinis, quin in ipso ventriculo, quem languentem et torpidum leni facci pressione, et intestinorum vellicatione saepius restituere, et quasi reviviscere potui a). Distincte animadverti, motum peristalticum semper per aliquot temporis minuta vividius functionem suam perfecisse, quoties puella vel digito ori immisso, vel mammis applicata fugeret, vel si respiratio citior fieret. Repositio exomphali saepius quidem tum a memetipso, tum a Clariss. Tolle tentata, tam propter foraminis angustiam, quae prolapsa viscera, hepar praecipue retrocedere non sinebat, quam propter constrictum abdomen, plane fuit impossibilis. Media nocte inter 2 et 3. Februarii convulsionibus extincta est.

§. X.

a) Paucae occurrunt inter tot descriptas exomphalorum observationes, visi motus peristaltici annotationes. In illa hernia umbilicali quam JOANNES MATH. MÜLLER, in *Eph. nat. Cur. Cent. VIII. obs. 35. p. 307.* descripsit. ubi mater graviditatis tempore in terram lapsa fi-

liolum genuit, cuius intestina fere omnia per herniam umbilicalem propenderunt, cum ventre admodum flaccido, altero die vidit motum peristalticum, quarto die mortuus est. Item motus peristaltici visi mentionem fecit b. MORGAGNI *de sedib. et caus. morb. Epist. 48. art. 54.*

§. X.

Nulla persuasione, nullo pretio, nullis que rationibus parentes permovere potui, ut puellam mortuam, pro accuratiore examine instituendo, mihi tradidissent. Contentus esse debebam, et hoc non sine summa difficultate et renixu obtinui, ut aliquantulum cadaver lustrarem, et in statum herniæ inquirerem, de quo tam perfectam, et dignitati rei congruam non construere potui narrationem, qualem construxissem, si fensim et circumspēcte omnia examinare licuisset, sed praeiudiciis hoc in casu succumbendum erat.

XI.

Quicquid in abdomine viscerum ullam mobilitatem habebat, in faccum herniosum prolapsus est. Longitudo partium elapsarum cum sacco hernioso 9. poll. aequabat, cum latitudine 5. poll. et altitudine trium. Apertura cutis per quam viscera egressa erant, in diametro transversali $2\frac{1}{2}$. poll. in diametro longitudinali $2\frac{1}{4}$. poll. aequalis fuit, ut figuram itaque pomi aurantiorum referret.

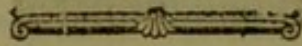
Margines illius foraminis erant duriusculi, parumque tumentes: In dextro latere expansa pars funiculi umbilicalis erat disrupta, ibidemque solus margo cutaneus nudus, et quasi resectus: Peritoneum in toto foraminis umbilicalis margine desinebat, nec ulterius in diverticulum

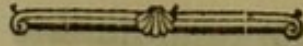
lum quoddam, quo viscera alias involvuntur, mutatum erat. Tota cutis abdominalis vehementer erat contracta, et cavum infimi ventris ab indurata et contracta hac cute, in tam angustum spatium reductum fuit, ut vix digitum interferere potuerim. Omnino exinde probabile fit, nullam fieri potuisse vulneris consolidationem absque vehementissimis symptomatibus, et pessimis sequelis, licet repositionem felicissime perfecissemus.

§. XII.

Saccus herniosus, exomphalum complectens, ex solo dilatato, et amplior reddito constat umbilicali fune; cujus sacci longitudo in expanso fune 7. circiter poll. referebat. Tenerrima fabricatus erat membrana, et quantum distinguere poteram ex solo amnio, nam chorii maxima pars regionem vasorum tenebat. Adhaerebat expansum amnion cuti abdominis, uti in aliis naturalibus exemplis adhaerere solet, nisi quod cutis ibidem paullo crassior facta sit. Amplior reddebatur saccus funem versus, angustior vero versus foramen umbilici, ubi subito desinebat, et in verum funem progrediebatur, qui consuetam vasorum rationem habebat, quae sua gelatina ambibat. Comprehendebat saccus herniae omnia fere abdominis viscera, exceptis renibus et iis, quae in pelvi haerent. Elapsa itaque erant: maxima hepatis pars, praeter extremam portiunculam lobi dextri, quae in situ suo remanserat: Integer ventriculus cum annexo omento, pancreas et lien ipse

ipse versus ostium sacci dirigebantur: Totus intestinorum tractus, excepta infima intestini recti parte. Ligamentum suspenforium hepatis admodum elongatum, ut triplo longius quam in statu naturali esse solet, viderim: Diaphragma exinde longe aliam conformationem obtinuerat, media enim pars, versus thoracem alias exacte fornicata, in abdomen depressa fuit, si cum hac diaphragmatis mutatione, necessariam et inevitabilem pericardii, cordis, vasorumque maiorum alienatum situm contuleris, non miraberis, cum respirationem, tum pulsum in hac puella multum pati debuisse. Intestina magnam excrementorum partem comprehendebant, licet infans jam aliquoties multum meconii excreverit: Vesica urinaria perfecte vacua erat. Lobus hepatis sinister cum sacco hernioso perfecte erat coalitus, aliisque in locis membrana sacci cum tunica hepatis cohaerebat, alibique vero ope filamentorum et laciniarum nexum quendam servabant. Color omnium viscerum erat fuscus et fere nigricans: hepar molle et variis in locis sugillatum, ut multum sanguinis inter parenchyma hepatis et tunicam externam esset effusum. Nullum dubium superesse potest, sub partu, licet ex obstetricis narratione naturalis et facilis fuerit, ex contactu et digitorum prehensione, sub infantis extractione hepar aliquid violentiae passum esse, ex qua tum color, tum sugillationes ortum duxere. Vasorum umbilicalium directio fuit quidem naturali simillima, per tenuem tamen et pellucidam sacci membranam, tam vena umbilicalis in superiore

periore facci parte, quam arteriae in inferiore accurate translucebant b).

§. XIII.

b) Nimis magna est copia observationum, quae de herniis per lineam albam prolabantibus apud autores leguntur, ut poeniteat laboris, illas ex libro in librum transcribere: Nonnullae per magnas fissuras viscera thoracis aequae quam abdominis supra foramen umbilici prolapsa ostendunt, inter quas eminent docta descriptio Celeb. de SCHULTZENHEIM in *Schwedischen Abhandlungen* 25. B. p. 28. cum icone; Cor, et pleraque abdominis viscera per aperturam supra umbilicum egressa erant. Aliae, hiatus infra umbilicum annotarunt, uti b. FRIED. Diss. *de foetu intestinis nudis nato*. Argent. 1760. et Clar. KÜNZLI in *Hamburgischen Mag.* 23. B. p. 509. Puer ab umbilico ad anum erat fissus, pene simul cum scroto diviso, ut sola interior membrana (peritoneum) intestina tegetet, quae protrudebantur, ut vix retineri possent. Alii denique in describendis illis herniis, quae per ipsum foramen umbilici contigerunt, operam navarunt, quarum demum mira occurrit, cum ratione magnitudinis, tum respectu partis contentae, varietas. Sic aliquam sed brevem particulam jeiuni comprehendit apud b. HALLERUM in *opuscul pathol.* p. 60. vel in *oper. min.* Tom. III, obs. 35. p.

315. In aliis magna pars intestinorum, quin totus tractus in dilatato umbilici sacco comprehendebatur, uti in MÜLLERI obs. in *Eph. Nat. Cur. Cent. VIII. obs. 35. pag. 307.* apud FRANC. MAURICEAU *Observ. sur la grossesse T. II. obs. 448. p. m. 371.* BLANCARDI *Collect. med. phys. P. III. obs. 97. p. 156.* ubi apertura tam angusta fuit, ut reponi intestina non potuerint. Vel cum intestinis simul omentum, uti apud JOH. HENR. SCHULZE in *Act. Nat. Cur. Vol. I. obs. 226. p. 502.* HOCHSTETTERUM in *observ. medic. Dec. VI. obs. 5. p. 599.* COSMUM D'ANGERVILLE in *Gazette salut. 1768. Nr. 29.* Veletiam solum hepar monstrosum in funiculo umbilicali infantis recens nati repertum est, ut apud Celeb. SCHAEFFER in *Nov. Act. Ac Nat. Cur. Tom. III. obs. 1. p. 1.* aut sanum hepar continuit apud SALOM. REISELIUM in *Eph. N. Cur. Dec. II. Ann. 7. obs. 6. p. 11.* vel tandem pleraque viscera uti in nostro casu, et in egregie descripta observatione Clariss. FRANCISCI HENR. BUCHHOLZ in *Diss. de Hepatomphalocoele congenita Argent. 1768.* Singularis quoque observatio est Illustr. HENR. NEP. CRANZII in *Nov. Act. Ac. Nat. Cur.*

§. XIII.

Tertiam eandemque egregiam observationem defumfit Cel. WRISBERGIUS ex thesauro suo anatomico, in quo inter numerosissimos hominum brutorumque foetus, etiam hoc specimen asservat. Mense Junio 1768. Generosissima Matrona ab V. vehementissima corripiebatur uteri haemorrhagia, cum post plures iam abortus, quos passa erat, nunc 6ta vice, in quartum mensem utero gereret. Media nocte inter 11. et 12. Junii, optimus Praeceptor accessit, instituta que exploratione foetum ex ore uteri prodire tangit. Cum itaque nulla ratione impediri abortus potuerit, digitis statim binis foetu praehenso, uteri contractiones validiores reddidit, et administratis dein necessariis in uterum iniectionibus, ut residuae ovi partes melius expellerentur, nobilissima domina brevi restituta est. Puer hic 14. vel 15. hebdomadam, ponderis 3. unc. elegantem offerebat intestinorum tenuium in dilatato fune comprehensorum herniam.

Per parvum enim in linea alba, ubi vasa umbilicalia exeunt, foramen intestina, suo peritonaeo inclusa exierant. Non inter maxime frequentes casus hanc

C 3

exom-

Cur. Tom. I. obs. 63. p. 262. herniae umbilicalis et abdominalis ex exoso abdomine natae.

Quis maiorem allegatarum observationum numerum desiderat, adeat inter alios b. HALLERUM in *Ele-*

ment. Physiol. Tom. VIII. p. 216
Clar. OEHME *Diff. de morbis recens natorum &c.* Lipsiae 1773. §. II. p. 30. b. FRIED. et Clariss. BUCHHOLTZ scripta cit.

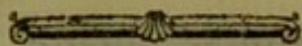

exomphali speciem pertinere, ex icone, quam olim Cel. WRISBERGIUS publici juris fecit iam patet c).

§. XIV.

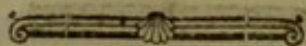
Quartam observationem comparata suppeditavit anatome: sistit nempe descriptionem herniae umbilicalis congenitae insignis magnitudinis ex agno, die 4 Mart. 1766. in theatro anatomico Goettingensi, ab Ill. Praeceptore factam. Agnus partu facili in lucem editus, per integram horam vixit, praeter magnam herniam umbilicalem, quam secum in lucem adduxit, nihil praeternaturale erat observatu. Longitudo aperturae facci herniosi $7\frac{3}{4}$ poll. eademque latitudo. Longitudo totius facci herniosi integrum pedem mensurae rhenol. superabat. Varia frustula velamentorum adhaerebant sacco. Funis umbilicalis inferiora loca facci herniosi occupabat, versus pubem directus. Cutis abdominalis distincto margine terminabatur, ubi cutis desinebat, et umbilicus incipiebat, notabili crassitie instruebatur, calloso quodammodo margine inferebatur in dilatati funiculi substantiam. In aperto sacco hernioso sequentia viscera comprehendebantur: 1) maxima pars totius canalıs alimentaris sequenti ordine: in ipsa aper-

c) *Descriptio anatomica embryonis observationibus illustrata.* Goett. 1764. Tab, fig. 1. 2. In foetu monstroso abortivo notatum abdominis hiatus descripsit b, MORGAGNI *de sed. et caus. morb.* Ep. 48. Art. 53. p. m. Tom. 4. 435. Nitidas icones habent b. ALBINUS *Ann. ac. L. I. T. V. f. 3.* et Illustris HUNTERUS *Anat. uteri, Tab. 33. f. 3.*

apertura herniae pylorus, totus ventriculus longior, cum adhaerente omento, ventriculus distincte terminatur in pylorum, multiplex ille ventriculus ruminantium non totus in hernioso sacco continebatur, sed unice longior pars. Reliqui tres ventriculi, omasus liber et psalter in suo loco adhuc cum liene adhaerente continebantur. Sequebatur nunc duodenum, easdem flexuras atque transitum uti in homine servans, sic porro reliqua pars canalıs alimentaris, tum tenuis, tum crassi. Intestina crassa ex remotissima parte sacci herniosi, ad aperturam herniae denuo ascendebant, ut probabiliter finis coli atque initium recti in apertura herniae fuerint: ea parte canalıs alimentaris, igitur cardia atque finis coli in apertura continebantur: frustulum quoddam intestini ilei firmiter non solum intestino colo agglutinatum, sed revera per telam cellulosam accretum. Totum omentum gastrocolicum pinguisimum, crassis portiunculis adipis repletum, ut adeo ipsae arteriae magnae gastroepiploicae ventriculi in adipe recondantur. Omentum minus totum lobulum hepatis minorem investit: non adeo magnam copiam pinguedinis uti maius continet. Totum hepar, ut unice ligamento suspensorio diaphragmati adhaerescat, quoad reliquam molem in sacco comprehendebatur: praeter morem parvum, nec, uti in ovibus solet, in numerosos lobulos minores incisuris divisum. Illud vas, quod venae umbilicalis munera habere deberet, non in umbilicalem funem continuabatur, tres enim circiter pollices versus funem progressum, et amplitudine et crassitie augetur, ut quasi propter crassitiam parietum

tum aneurysmati simile esset, ad velamenta decedens subito desinebat, et angustissimum canalem, cuius lumen vix distingui poterat, ad fossam umbilicalem mittit, et in hepate perfecte sese habet uti vena umbilicalis, ut nullum dubium super sit, revera umbilicalem venam fuisse. De divisione illius in duos ramos in brutis consueta, ubi ad funem pervenit nihil experiri potui.

§. XV.

Saccum herniosum examinans, deprehendi, illum unice formatum esse ex dilatato fune umbilicali, et sequentem ostendebat structuram. Nullus separatus adfuit funis umbilicalis, id enim quod umbilicalis vasa continet et investit, in statu naturali ex gelatina quadam mucosa et involucris constans, in hoc fune erat parenchyma sanguinolentum, crassum latum, sed in verum funem non contortum, inferiora tenebat, et versus pubem dirigebatur. Ex utroque huius parenchymatis margine velamenta egrediebantur, et in ambitum sacci herniosi circumferebantur, latam expansionem sacci efficiebant, et in callosam oram aperturae umbilici inferebantur, ibique eodem modo finiebantur sine resecto, prouti funis umbilicalis in homine cuti abdominis inferi solet. Saccus ille herniosus, quem nunc saccum velamentorum appello, ex variis suis tunicis constat, atque in illas resolvi poterat, chorion et amnion, vasis distincte conspicuis refertas, de villosa et filamentosa nihil distinguere

guere potui, nec de allantoide quidquam comparuit. In extremo sine faccus erat foramine laceratus, per quam aperturam intestina procidebant.

§. XVI.

Respectu vasorum umbilicalium sequentia annotavimus. Duae adfuerunt art. umbilicales ex consueto originis loco provenientes, sed non eadem ratione progrediebantur. Ascendebat utraque ad latus suum vesicae urinariae, quaelibet simili crassitie instructa, ubi vero ad originem urachi pervenerunt, ibi sinistra arteria subito desinebat, quasi resecta esset, et in fine obtusum tuberculum offendebat: dextra autem in fune progrediebatur. Haec sinistra respectu luminis insigniter mutata est, abiit nempe in ligamentum, quod quidem in medio aliquam adhuc ostendit aperturam, quae vero vix tenuem stilum admittebat. Versus resectum finem adigi stilus nequit, ibi itaque iam tota arteria in ligamentum mutata fuit. Urachus ex vesica consueto more oritur, et sine omni aberratione inter vasa sanguifera umbilicalia descendit. Ampla satis vena umbilicalis variis factis contorsionibus, et divisionibus, ut tamen mox rursus in unum truncum colligerentur rami, infulasque hoc modo repraesentarent, usque ad resectum marginem excurrit. Tres hi canales, una art. una vena, et urachus parca copia gelatina involvebantur, totus nempe funis erat marcidus, ultra faccum herniosum 3. poll. productus, in resecto vel abrupto altero extremo residuae

D

quae-

quaedam velamentorum partes adhuc notari poterant. In toto ventriculo, et in variis eius cameris tenacissimus candidus continetur mucus, totus quantus albumini ovi similis, firmiter parietibus adhaerebat, ut non nisi vi adhibita exprimi potuerit.

§. XVII.

Pauca nunc tantum coronidis loco de nexus ratione, qua funis umbilicalis abdomini jungitur, afferemus, cum legam, in diversas jam abiisse sententias Illustreres et eruditos viros, qui, ut MERY d), GUNZ e), ROEDERER f), HALLER g), BUCHHOLZ, LOBSTEINII discipulus h), aliique de hac re iam scriptis quaedam protulerunt. Est vero umbilicus illa cutis abdominalis apertura, sive hiatus, per quem in homine et animalibus, quamdiu utero materno inclusa sunt, duae arteriae ex iliaca interna s. hypogastrica, abdomen egrediuntur, una vero vena, quae ex coniunctis in unum truncum venis placentae oritur, abdomen ingreditur, post nativitatem autem sola cicatrice in media abdominis cute relicta clauditur, et foveam quandam, plus minusve profundam, acetabuli instar relinquit. Differunt sane insigniter status umbilici post delapsum funis, ab illo, cum funis adhuc cum eodem

d) *Mem. de l'acad. r. d. sc. de Paris* 1716. p. 180.

e) in *observat. Anat. Chirurgicis. de Herniis Cap. 15.*

f) *Progr. de Foetu in opusc. med. T. I. p. 103.*

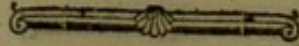
g) *Elem. Phys. c. h. T. 8. p. 216.*

h) *Diss. cit. §. 2. 3.*

eodem connexus est. Prolongatur enim quasi abdomen versus funem, et in conum longiorem breviorque educitur, nec sola cutis illam patitur elongationem, sed simul firma aponeurosis exterioris abdominis musculi infundibuli instar prominet. Multis autem argumentis ostendi potest, duo plane a se invicem diversa corpora in illo abdominis hiatu, quem umbilici nomine insignire solemus, concurrere, et ad se invicem accedere, vel sibi applicari, ut neutra in alteram continuetur, cutis nempe, atque funiculus umbilicalis.

1mo.) Colore notabiliter diversos quilibet margines videre potest, ubi cutis desinit et funis incipit et v. v. Recentiores enim non solum hae partes, sed siccae diversicolores natura esse declarant, cineritius enim gelatinae in fune aspectus usque ad proximam cutis vicinitatem, limites unius atque alterius ponit corporis, alba vero cutis ex altera parte ipsius margines satis declarat, post exsiccationem funis in nigricantem massam mutatur, cutis color fere idem manet, nec saltem in tantum mutatur.

2do.) Quod si macerationi committitur frustum abdominalis cutis, cui funiculus recens implantatus est, soluta et detracta epidernis sua sponte usque ad proximam funiculi circumferentiam secedit, minime supra funem, ne in tantum quidem, extendi potest: ex altera parte, si amnios caute ab umbilico solutum

versus marginem umbilici detrahitur, nulla ratione in cutem umbilicalem continuari potest.

- 3to.) Cautissima cultelli opera facile funis ad cutem adhaesio solvitur, dum strictissimae et brevissimae telae cellularis fibrae destruuntur, documento, nonnisi gelatinam funiculi cuti agglutinatam esse, et fortissimum cohaesionis vinculum vasa umbilicalia efficere.
- 4to.) Saepius iniectionibus anatomicis optime replevimus cutem umbilicalis regionis, vasa tunc elegantissimum circulum circa locum adhaerentis funiculi referunt, ne unicum quidem vasculum in ipsum funem penetrat.
- 5to.) Nimis cognitum est phaenomenon, funem usque ad proximam cutis abdominalis vicinitatem ligari, percindique posse, absque ullo doloris sensu, quem infans perciperet, summos e contrario cruciatus oriri, si cutis, tantillum modo cum filo tum cultro tangitur.

T H E S E S.

I.

Nulla pars corporis animalis, cellulofam continens, vasis lymphaticis destituitur.

II.

Vasa lymphatica praeter lympham, quoslibet alios humores, quin ipsum sanguinem, et pus, virusque cancerosum, venereum, sorbere possunt.

III.

Temperamentorum humanorum primaria diversitas in ipsis corporis nostri elementis quaerenda est.

IV.

Virium animalium praecipuae et notissimae sunt, *Elater*, *Sensilitas*, et *Irritabilitas*.

V.

Naturae nimium repugnat asserere, quasdam partes sentiendi facultate plane carere, solo sensilitatis gradu differunt.

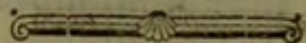
VI.

Irritabilitatis vestigia in vegetabilibus visa, nulla ratione cum animalium muscutorum conveniunt sese contrahendi ratione.

VII.

Glandularum doctrina summa adhuc premitur caligine.

VIII.

VIII.

Pleraeque nostrarum idearum sunt acquisitae, paucissimae tantum innatae.

IX.

Sine solida physiologiae et praecipue encephali cognitione, iudicium de animae functionibus, illarumque diverso agendi modo ferri nequit.

X.

Absque philosophiae cum medicina connubio, nemo prudens medicus fieri potest.

XI.

Ut in omni vita medicamentorum abusus plus nocet quam prodest, sic in infantili aetate sagax medicus quam maxime illum vitare debet.

XII.

In homicidii crimine corporis delicti certitudo, neglecta medici disquisitione ut LEYSERUS et BODINUS iudicarunt, obtineri nequit.

XIII.

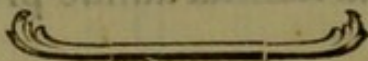
Ridiculum est de inchoante, septimo graviditatis mense foetus vita, iudicium.

XIV.

Docimasia pulmonum rite instituta, primum signum vitae post nativitatem peractae censendum est.

XV.

Anatomia, eademque subtiliore nec medicus, nec chirurgus sine opprobrio carere potest.

...a ... ..
... ..

... ..
... ..

... ..
... ..

... ..
... ..

... ..
... ..

... ..
... ..

... ..
... ..

... ..
... ..

...

